



**Infància** Els pares i les mares, en l'educació

# La conciliació laboral com a dret del menor

**VISIÓ** El govern defensa l'avenç cap a models productius que afavoreixin l'educació dels nens **EFFECTES** Les mancances per la falta d'atenció als infants repercuteixen en el futur del país **FACTOR** L'èxit escolar comença a casa

Laura Nicolás  
BARCELONA

Experts en educació i informes de tota mena assenyalen el factor familiar com a clau per a l'èxit escolar dels menors. Segons això, una anàlisi en profunditat de la trajectòria vital del 51% d'aturats "difícilment ocupables" xifrats per la Generalitat, segurament revelaria que durant la infantesa no van tenir l'acompanyament familiar necessari que els garantis un futur professional. "Si no conciliem, no tenim temps i no eduquem, en el futur aquestes persones no ateses tindran dificultats per accedir a certs drets, com ara el laboral", afirma la secretària d'Ocupació i Relacions Laborals del Departament d'Empresa i Ocupació, Esther Sánchez.

Per aquesta raó, des de la Secretaria d'Ocupació i Relacions Laborals s'aposta per introduir en el debat de la conciliació una nova visió: la del dret dels menors. "Actualment, la conciliació s'aborda des de les polítiques d'igualtat o de productivitat" però no des del dret que tenen els infants "a l'educació i el desenvolupament personal", afirma Sánchez. Segons la seva opinió, la conciliació és una responsabilitat que afecta tota la societat. La raó és que les mancances dels "ciutadans en construcció" incidiran en el futur del desenvolupament del país.

## Les xifres

2

hores i 19 minuts més de temps al dia dediquen les dones a la llar i a la família que els homes, segons l'Idescat.

30

per cent es redueix l'absentisme en les empreses amb polítiques de conciliació, segons un estudi d'Iese.

92.152

milions és el cost de la pèrdua de talent femení per la maternitat, segons la Cambra de Comerç de Barcelona.

32

per cent dels menors catalans abandonen els estudis sense cap titulació. El fracàs escolar és més alt en els nois (58,5%).

En l'informe *Conciliar per educar*, publicat per la Fundació Jaume Bofill, Sánchez defensa que cal avançar cap a un nou model d'organització empresarial que permeti tenir una cura de qualitat dels menors. "No es tracta simplement d'anar-los a buscar a escola, rentar-los o donar-los el menjar, es tracta de disposar d'un

temps de qualitat perquè els infants puguin desenvolupar les competències que es demanen en el mercat laboral com l'empatia o la capacitat de resolució de conflictes", argumenta. Unes habilitats que, segons la secretària d'Ocupació i Relacions Laborals, s'han d'assimilar en l'àmbit familiar perquè "no penalitza, es pot aprendre de l'error".

L'informe, presentat al juliol en una jornada celebrada al Cercle d'Economia, també inclou les aportacions de Cristina Brullet, investigadora de l'Institut d'Infància i Món Urbà. Brullet considera que la resposta al problema de la conciliació de la vida personal, laboral i familiar no ha de ser de "naturallesa moral".

### Mirar al futur

En aquest sentit, mostra un total desacord amb les teories que aposten per recuperar valors del passat. "El problema no és que les famílies hagin canviat sinó que la qüestió en què s'ha d'incidir és què es pot fer perquè les famílies puguin complir les obligacions d'educació i de cura", reflexiona Brullet.

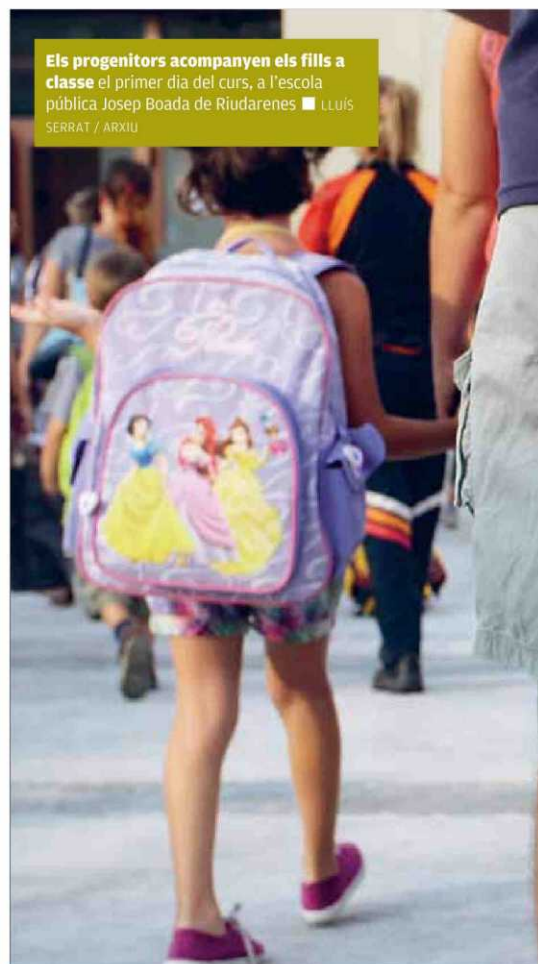
Brullet també considera que la conciliació és un problema col·lectiu i la resposta ha de ser de tota la societat. "Cal la coresponsabilitat perquè la cura dels infants no es pot vertebrar únicament entorn de la xarxa familiar i de les dones", subratlla. Per ai-

xò, les administracions i les empreses s'hi han d'implicar. Segons Brullet, aquestes últimes obtenen el benefici de la productivitat. "L'èxit escolar té repercussions en l'economia i és molt més alt si hi ha un acompanyament real dels infants."

Segons les opinions recollides per Brullet entre diferents famílies, actualment s'ha d'escollir entre "una pobresa real relativa o una pobresa emocional relativa", depenent de si s'acullen a les possibilitats actuals de conciliació. En aquest punt, Sánchez assenyalava la reducció de jornada com a paradigma de la mala conciliació. D'una banda, repercuteix en el sou familiar i, de l'altra, també comporta reduccions importants de la productivitat. Per la seva part, Carlos Obeso, director de l'Institut d'Estudis Laborals d'Esade, defensa la importància de posar l'èmfasi en el dret del menor: "És un canvi d'enfoc molt important."

### Famílies tòxiques

No obstant això, Obeso considera que les reflexions de Sánchez estan fetes des del punt de vista de "la classe mitjana intel·lectual". Ho raona així: "Hi ha famílies molt tòxiques i, per tant, el dret a protegir l'infant no ha d'anar necessàriament a càrrec dels progenitors." En la mateixa línia que Brugués, Obeso aposta per l'externalització de la cura dels in-



Els progenitors acompanyen els fills a classe el primer dia del curs, a l'escola pública Josep Boada de Riudarenes ■ LLUÍS SERRAT / ARXIU

fants i no únicament en els casos de les anomenades "famílies tòxiques".

Un altre participant en l'informe de la Fundació Jaume Bofill, el catedràtic de teoria de l'educació a la Universitat de Barcelona Miquel Martínez coincideix que la conciliació "no és una qüestió de dones ni tan sols de parelles amb

responsabilitats familiars". Martínez destaca que l'avanç en la conciliació pot incidir en el fet que les generacions futures assimilin com a pròpia l'ètica de la cura i la coresponsabilitat. Això sí, per arribar a aquí abans caldran reformes laborals i un model educatiu que incideixi en aquests valors. ■



## Infància Els pares i les mares, en l'educació

### Què opinen les empreses?

#### Catalunya Caixa

■ Miquel Perdiguier, director de persones de Catalunya Caixa, considera que les empreses han d'apostar per la conciliació i l'han de veure com una forma d'atreure talent. Això sí, opina que s'ha de redefinir el concepte de flexibilitat, tant per part de l'empresa com del treballador, perquè ni la productivitat ni el temps personal resultin perjudicats. Segons Miquel Perdiguier, que forma part d'una família d'ensenyants, el problema més greu de l'educació actual és el conegut com *el noi de la clau*, és a dir, l'adolescent de 12 a 14 anys que moltes vegades es queda pel camí de l'escola a casa perquè sap que els pares arribaran tard.



#### Abacus

■ Marta Rodríguez, directora de recursos humans d'Abacus, afirma que s'ha de trencar la visió que associa la conciliació amb la baixa productivitat i a ser poc competitiu. En opinió de Rodríguez, s'ha d'avançar cap un canvi organitzatiu perquè la conciliació no és una simple qüestió d'horaris. Reconeix, però, que a àmbit empresarial hi ha reticències per canviar la mentalitat imperant. "S'ha de ser imaginatiu", afirma Rodríguez. També demana la implicació de l'administració.



#### MRW

■ Sara Pons, directora de l'àrea de responsabilitat social de MRW, considera que les empreses haurien de facilitar mesures de conciliació individualitzades, que permetin gaudir d'horaris i condicions que augmentin la satisfacció personal i l'equilibri individual de l'empleat. Això, en opinió de Pons, contribuiria a tenir treballadors més creatius i actius en la construcció del projecte empresarial. En una societat madura, la conciliació s'hauria de basar en l'autoconeixement i així l'individu hauria d'ajustar els horaris segons els moments de rendiment.



#### Desigual

■ La responsable de recursos humans de Desigual, Maria Obiols, té una reducció de jornada per cuidar les filles. Des de l'experiència personal, defensa que, per afavorir la conciliació, cal un suport més gran de les direccions de les empreses però també dels empleats. Ella va organitzar-se de manera totalment diferent els permisos de maternitat: el primer el va fer íntegre, però el segon va estar dos mesos de baixa i la resta de dies els va repartir durant set mesos.



### La clau de l'equitat en la cura dels infants

Els canvis han de començar per la concepció actual de conciliació, ja que les dones són les més perjudicades pels dissenys imperants que permeten compatibilitzar feina i família. Tal com subratlla la secretària d'Ocupació i Re-

lacions Laborals, Esther Sánchez, la conciliació té un impacte directe en les possibilitats de promoció professional.

La sociòloga i pedagoga Cristina Brullet destaca que això és fruit de l'educació de

les dones en què "hi ha una sobresocialització de l'ètica de la cura". Tot el contrari que els homes. Una divisió de papers que genera molt malestar en les dones, que es veuen induïdes a ser les que concilien. En realitat, això no

té un argument sòlid. Com apunta Carlos Obeso, professor d'Esade, la cura del menor la pot assumir perfectament l'home. "De vegades, la dificultat rau en la falta d'aprenentatge de les tasques domèstiques", afirma.